

Talvilintulaskennan perusteet

Laskijatapaaminen, Mikkeli 11.-12.3.2017

Päivi Sirkiä, Luomus

- Arvokasta tietoa
 - kannankehitykset eri elinympäristöissä
 - levinneisyydet ja runsaudet
 - kuolleisuus
 - vaelluslintujen liikkeet
 - jne.
- Hauska tapa harrastaa hiljaisena vuodenaikana
 - Laskennassa huomaa esimerkiksi vuosien väliset erot paremmin kuin ”tavanomaisella” retkeilyllä

Aineistoa käytetään moneen

- Kannankehityksen seuranta
 - Linnut vuosikirja, Linnut-lehti, paikallisyhdistysten julkaisut jne.
 - Uhanalaisuustarkastelut
- Tutkimusartikkelit:
 - Esimerkiksi:
 - Lehikoinen ym. 2016: Large-scale climatic drivers of regional winter bird population trends. *Diversity and Distribution* 22: 1163–1173
 - Fraixedas, S. ym. 2015: Impacts of climate and land-use change on wintering bird populations in Finland. *Journal of Avian Biology* 46: 63–72
 - Lehikoinen, A. ym. 2013: Effects of *Trichomonas*-epidemics on Finnish greenfinch and chaffinch populations. *Ibis* 155: 357–366.

Talvilintulaskenta

- Laskijoilta edellytetään talvilintujen tuntemus, myös äänet
- Toistetaan mahdollisimman samanlaisena vuodesta toiseen, muutetaan reittiä vain pakon edessä
- Hyvällä säällä
 - ei kovaa tuulta/sadetta/sumua, joka haittaa havainnointia
- Yksin tai pienellä porukalla

- Tarvitset: muistivihon, (lyijy)kynän, kiikarin
 - Kaukoputken varsinkin jos isompia vesistöjä tms.
 - Lämmin vaatetus: hidas kävely ei juurikaan lämmitä (!)
 - Eväät tekevät laskennasta leppoisan

Laskenta-aika

- Syyslaskenta (1.–14.11.2016)
- Joululaskenta (25.12.–7.1.2017)
- Kevätlaskenta (21.2.–6.3.2017)
- Aloitus aamun valjetessa
- Pyritään pitämään laskennan kesto suunnilleen samana

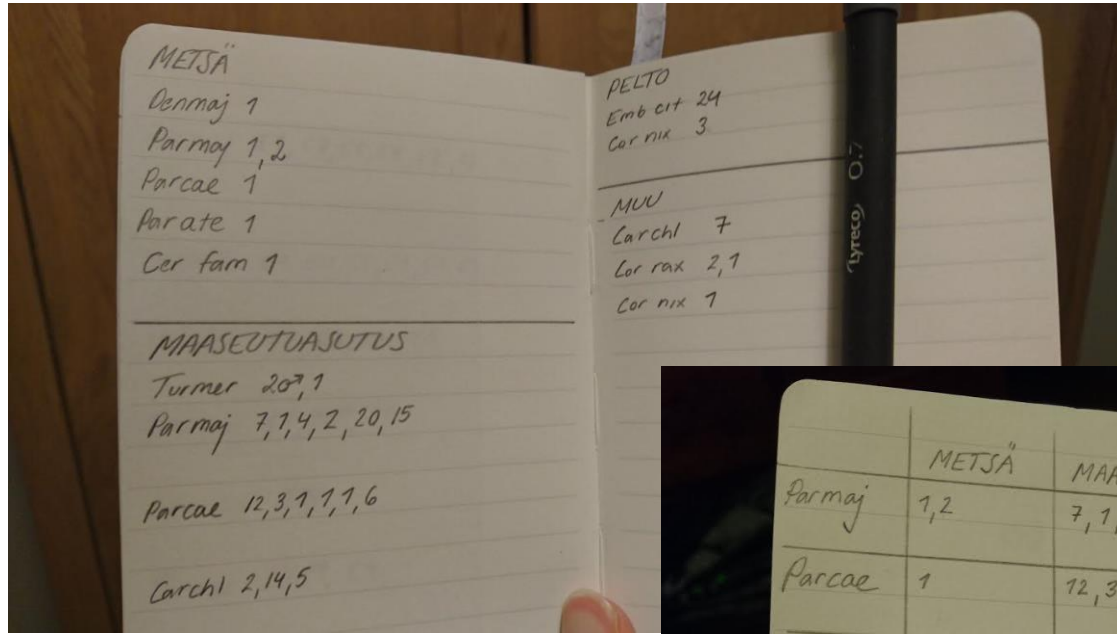

Maastossa

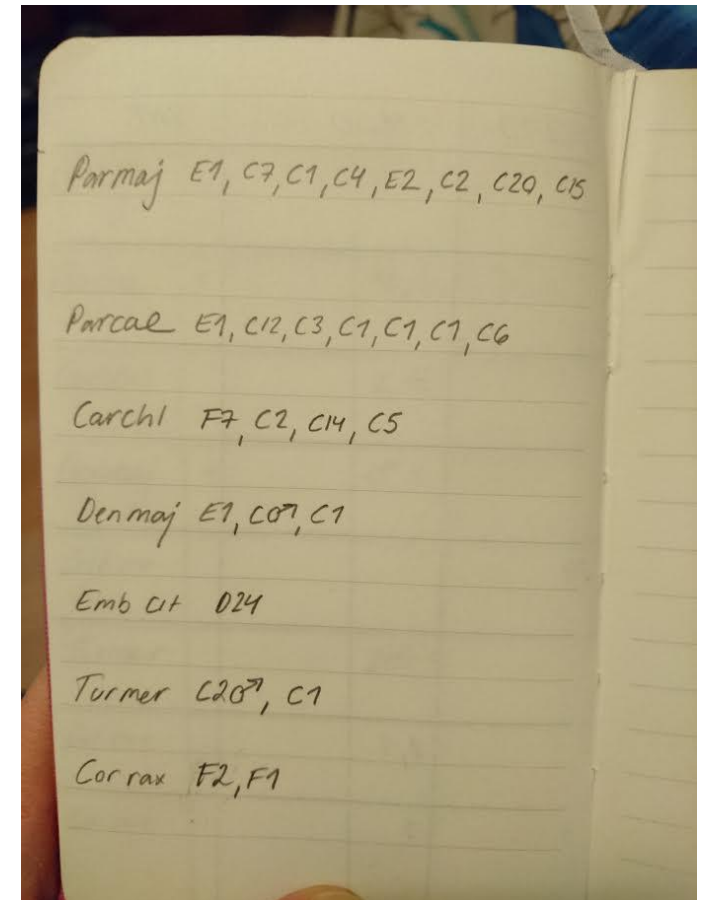
- Edetään hitaasti, pysähdellään kuuntelemaan
 - Jalkaisin, suksilla, tms.
- Kaikki linnut ja nisäkkäät lasketaan
 - Etäisyydestä riippumatta
- Havainnot kirjataan biotoopeittain
 - a) kaatopaikka
 - b) kaupunkiasutus
 - c) maaseutuasutus
 - d) pelto
 - e) metsä
 - f) muu (vesialueet, matkalennossa olevat ym.)
 - g) hakkuuaukea/taimikko (max 5m)
 - h) ruovikko/rantapensaikko

- Maastossa havaintojen kirjaukseen voi käyttää sarakejakoa tai biotooppien kirjainkoodeja.

	METSÄ	MAASEUTUAS.	PELTO	MUU	YHT.
Parmaj	1, 2	7, 1, 4, 2, 20, 15			
Parcae	1	12, 3, 1, 1, 1, 6			
Carchl		2, 14, 5		7	
Denmaj	1	0 ⁷ , 1			
Emb cit			24		
Turmer		20 ⁷ , 1			
Cor rax				2, 1	
Cor nix			3	1	

Lisäksi ilmoitetaan

- Lintulautojen ja ruokintojen lukumäärä
- Biotooppien osuuden muutokset reitillä
- Joutsenten ikäjakauma
- Lintujen sukupuolet: esim. tikat, mustarastas, varpunen, peippo
- Säätila
- Pihlajanmarjojen runsaus
- Kuusen ja männyn käpyjen runsaus

- Välillä tyydyttävä arvioon:
 - Vilkkaalla ruokintapaikalla käyvien tieraisten lukumäärä
 - Nopeasti etenevät parvet
 - Äänistä: merkitään ääntelijöiden vähimmäismäärä

Miten aloitan?

- Älä epäröi turhia, kokeilemaan vain! Jos epäröit:
 - Sitovuutta ei kannata pelätä!
 - Lähde mukaan tutustumaan jonkun muun reitille
 - Katso reittejä ja laskijoiden nimiä talvilintulaskennan tulospalvelusta tai kysy paikallisverkossa tms.
- Perusta oma uusi reitti tai elvytä lopetettu reitti
 - Tietoja lopetetusta reiteistä löydät luomuksen sivuilta

Uuden reitin perustaminen

- Suunnittele etukäteen huolella, kannattaa kuunnella vinkkejä
- Varmista linnustonseurannalta (linnustonseuranta@luomus.fi) ettei mene päällekkäin olemassa olevien reittien kanssa
 - Alustavasti voit tarkistaa itse aktiivisten reittien sijainteja talvilintulaskennan tulospalvelusta
- Älä perusta liian pitkää reittiä!
 - Max 12 km etelässä, pohjoisessa max 10 km
 - Pitää ehtiä laskemaan vuodenvaihteen lyhyenä valoisana aikana.

Uuden reitin perustaminen

- Pidemmän päälle on kiva jos on lintuja (edes osassa reittiä)
 - Vesistöt, ruokinnat, rikkaruohostot ym.
 - Toisaalta hiljaisessa metsäreitissäkin on omat puolensa!
- Rengasreitti on mukava, ei tarvitse kävellä ylimääräisiä
- Helppokulkuisuus on kiva!
 - Teitä ym. aurattuja/tallottuja reittejä pitkin on helpompaa
 - ”Umpihankipätkiä” kannattaa välttää jos mahdollista
 - Jos aiot hiihtää, niin pääseekö kaikki osuudet hiihtämään?

Uuden reitin perustaminen

- Erityisesti metsäisiä reittejä ja vesistöjen äärellä kulkevia reittejä toivotaan lisää!
- Reittiä ei pidä muuttaa jos biotooppi muuttuu, muuten elinympäristömuutoksien vaikutuksia ei voida vertailla

Havaintojen ilmoitus

- Joko netissä <https://laji.fi/theme/talvilintulaskenta> tai paperilomakkeella.
 - Paperilomakkeet voi tulostaa itse Linnustonseurannan sivuilta <https://www.luomus.fi/fi/talvilintulaskennat> tai pyytää Linnustonseurannasta.